

Nogmaals de ganzen in de IJsselmeerpolders

Door B. Verhoeven

In het eerste nummer van het Vogeljaar van 1971 werd medegedeeld dat door het Landbouwschap vergunning was aangevraagd om in Oostelijk Flevoland zonodig ganzen door schieten te laten verjagen. Eventuele door de ganzen teweeggebrachte schade (door het plattrappen van de grond in dooiperiodes) zou pas aan het eind van het seizoen geconstateerd kunnen worden. De Stichting Vogelrampenfonds maakte zich zorgen over deze aanvraag, waarop op zijn beurt een landbouwcommentator voor de radio zei dat het hem „niet lekker zat” dat er mensen waren die zich wel zorgen maakten over 50.000 ganzen, maar niet over 5.000 boeren. Misschien heeft dit de indruk gewekt dat de ganzen bij 5.000 boeren fourageerden, maar dit kan niet. In het gehele IJsselmeergebied wonen nog geen 5.000 boeren en het aantal dat regelmatig ganzen op zijn bouwland krijgt kon nog wel dichter bij de 50 dan bij de 150 liggen. Maar of het nu veel of weinig boeren betreft, als er schade gedaan zou worden, dient men maatregelen te overwegen, waarbij in dit geval schadeloos stellen verstandiger lijkt dan pogingen om schade te voorkomen door schieten.

Maar is er werkelijk sprake van schade? Ik woon nu 23 jaar in de IJsselmeerpolders. In de meeste jaren zijn er in deze polders wel plaatsen waar de landgebruikers schade verwachten door de aanwezigheid van grote troepen ganzen. Toch hoor je dan achteraf nooit meer dat er schade is geconstateerd. Ik moet toegeven dat me van voordeel van ganzen op het land ook nooit iets ter ore is gekomen. Dit zou kunnen, want men hoort boeren wel eens zeggen dat ganzen grazen met „gouden bekken”. Door het kort afvreten van de wintertarwe zou deze in het voorjaar sterker uitstoelen (meer halmen maken) en uiteindelijk meer opleveren.

Hoezeer alles meevalt, bleek nog weer eens in de winter 1967/1968. Op de kavels Z. 58 t.m. Z 65 in Oostelijk Flevoland, tusen Elburg en Bremerberg en niet ver van het Veluwemeer stond wintertarwe. Op de kavels Z 60 en Z 61 zaten zeer vaak grote troepen ganzen, meestal vrij dicht opeen en ongeveer op dezelfde plek. Op Z 59 werden minder vaak ganzen gezien en op de overige kavels zelden of nooit. Ik telde op Z 60 en Z 61 op 17-2-'68 plm. 450 ganzen, maar anderen kwamen op andere dagen op deze beide kavels wel tot een totaal van 1.500 ganzen. De kavels Z 60 t.m. Z 65 droegen hetzelfde tarwegras en waren volledig vergelijkbaar. De oogstresultaten staan in bijgaand tabelletje.

Kavelnummers	Z 60	Z 61	Z 62	Z 63	Z 64	Z 65
Ganzen	veel	veel	geen	geen	geen	geen
Opbrengst*	105	98	95	100	95	107

* In procenten van het gemiddelde.

Op Z 58 en Z 59 groeide een ander tarweras, maar ook hier waren de verschillen gering (resp. 101 en 99% van het gemiddelde).

Ondanks de voortdurende aanwezigheid van dikwijls vele honderden ganzen dus geen spoor van schade te bekennen.

• Prof. Dr. Ir. B. Verhoeven, Waterkant 83, Ens (post Emmeloord).

Natuurbeheer — zelfmoord of zelfbehoud.

Een informatief boekje in woord en beeld over modern natuurbeheer. Het geeft een overzicht van alle problemen op dit gebied, van de grote gevaren die ons bedreigen, van de moeilijkheden om tot een oplossing te komen, van de resultaten die reeds bereikt zijn en van de grote strijd tussen welvaart en welzijn. Er wordt uiteengezet welke plaats de mens in de natuur inneemt en wat hij voor schadelijke invloed heeft uitgeoefend. Zonder enige voorkennis over dit onderwerp is deze eenvoudige inleiding voor iedereen te begrijpen. Een belangrijk onderdeel vormen de illustraties, waarvan een deel in kleur.

Moge het boekje er toe bijdragen dat de mens van nu — in het laatste uur! — zich ervan bewust wordt, dat hij alle krachten moet samenbundelen om er voor te zorgen dat toekomstige generaties nog op aarde kunnen leven.

J.T.

Dr. mr. D. Vreugdenhil: Natuurbeheer — zelfmoord of zelfbehoud. 61 blad., vele foto's en tekeningen (1970), met voorwoord van Prof. dr. M. F. Mörzer Bruyns. Serie „Informatie in woord en beeld” Uitgave: Moussault's uitgeverij N.V., Sarphatipark 23, Amsterdam. Prijs f 5,90.

Bij de uitgever zijn handtekeningenlijsten, waarop een aantal verzoeken aan de Staten-Generaal zijn geformuleerd, gratis verkrijgbaar. Ook is op verzoek een affiche beschikbaar. Doë iets, doe mee aan deze actie!

Litteratuur: lepelaars, vervolg van pagina 513

LITTERATUUR:

Oordt, G. J. van (1959): Recente broedkolonies, verspreiding na de broedtijd en trek van de Nederlandse lepelaars. Het Vogeljaar 7, pp. 142-144. Vertaling door J. T. uit „The Birds of the British Isles”, vol. VI.

Poorter, E. P. R. (1969): Voedselzoekgewoonten en voedselgebieden van de lepelaars van het Naardermeer. RIVON publ.

Poorter, E. P. R. (nog niet gepubl.): Resultaten van het onderzoek naar het voedsel en de voedselgebieden van de lepelaars van het Naardermeer in 1970.

Thijssse, Jac. P. (1913): Het intieme leven der vogels. 2e druk.

Vogelbeschermingswacht Zaanstreek (1970): Natuurbeschermingsplan voor de Zaanstreek.